

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA

na GAZETĘ LWOWSKĄ z DZIENNIKIEM URZĘDOWYM i PRYWATNYM wynosi
od 1. lipca do ostatniego września 1861.

dla miejscowych : : : : 4 zł. } waluty austr.
dla zamiejscowych z przesyłką pocztową : : : : 5 zł. }

Przesyłki (*franco*) odbiera Kantor Gazety Lwowskiej, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Rosya i Królestwo Polskie. — Księstwa Naddunajskie. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka. Sprawy krajowe.

(Stan zarazy bydła.)

Lwów, 20. czerwca. Odnośnie do zamieszczonego w nr. 132 *Gazety Lwowskiej* wykazu donoszą raporta urzędowe, że w wymienionych w tym wykazie 3 miejscach zarazy: w *Niwrze*, *Tłustem* i w *Michalkowie* w obwodzie czortkowskim nie wydarzył się żaden dalszy wypadek zarazy ale natomiast pokazała się nanowo zaraza w *Babincach* i *Szypowcach* w tym samym obwodzie, gdzie w 11 folwarkach zastabło 51 sztuk bydła, z których 5 wyzdrowiało, 38 odeszło a 8 pozostało jeszcze w kuracji. — Zaś we wszystkich innych obwodach tego kraju koronnego jest stan zdrowia bydła bardzo pomyślny.

(Posiedzenie izby deputowanych z 19. czerwca.)

Wiedeń. Początek posiedzenia o godzinie 10. zrana. Prezydujący Dr. Hein.

W loży dworskiej Arcyksiężęta Wilhelm i Rainer.

Na ławce ministeryalnej pp. Schmerling, baron Mecséry, Plesner, Lasser, baron Pratobevera, hrabia Wickenburg.

Prezydent oznajmia interpelację do ministeryum finansów względem sprzedaży kolei państwa.

Minister stanu *Schmerling* oświadcza w odpowiedzi na interpelację *Lapenny* względem dalmatyńskiego wydziału krajowego, że Jego c. k. apost. Mość przyzwolił na utworzenie wydziału krajowego w Dalmacyi.

Co do drugiej interpelacji względem języków naukowych w gimnazyach w okolicach z ludnością przeważnie sławiańską odpowiedział minister stanu, że istniejące normy datują się jeszcze z roku 1849 i przepisują w ogóle, ażeby tylko w wyższych klasach język niemiecki, zaś w niższych klasach język krajowy przeważał. W zakładach wyposażonych ze skarbu publicznego niezmieniło nic w tym względzie rozporządzenie z roku 1859. Rząd chce i w tej mierze uczynić zadość rozmaitym narodowościom, tylko musi zachować przytem konieczne granice w interesie nauk.

Na trzecią interpelację co do stosunku akatolików w Tyrolu i panującą tam agitację oświadcza minister stanu, że patent z 8go kwietnia r. b. wydany został wyraźnie dla Tyrolu i Forarbergu. Wniesione przeciw akatolikom projekta sejm tyrolskiego odrzucił Jego ces. Mość. Patent z 8. kwietnia 1861 reguluje wewnętrzne stosunki protestantów i może być zamieniony tylko w drodze konstytucyjnej.

Herbst odczytuje jako sprawozdawca wydziału następujące sprawozdanie nad wnioskiem Mühlfelda.

Na posiedzeniu dnia 11. b. m. uchwalono odesłać następujący wniosek Dra. Mühlfelda do wydziału złożonego z członków wybranych z oddziałów sejmowych:

Izba wyznaczy wydziały, które zredagują projekta do poniżej wymienionych ustaw, i przedłożą je wys. izbie do uchwały; mianowicie projekta ustaw:

1. O stowarzyszeniach i zgromadzeniach;
2. o wolności osobistej i nietykalności mieszkania, tudzież o zachowaniu tajemnicy listowej;
3. o wolności nauki i jej wykładu;

4. o stanowisku i prawach różnych wyznań religijnych i ich członków w obec państwa i w stosunkach tak publicznych, jak wzajemnych pomiędzy sobą i cywilnych.

Każdy z tych wydziałów składać się ma z 18. członków, a to po dwóch z każdego oddziału sejmowego.

Wydział był tego zdania, że ustawy wspomniane pod 1. i 2. są niezbędne i nagle potrzebne i że izba deputowanych powinna w tym względzie uczynić inicjatywę. Iż jednak wszystkie pomienione ustawy w bliskim z sobą stoją związku, osądzono, że najstosowniej, aby zajęła się nimi jedna tylko komisya złożona z 9 członków, zwykłym sposobem wybrana z wszystkich oddziałów sejmowych. Liczba 9 członków dlatego była projektowną, raz że w mniejszych wydziałach dogodniej jest układać projekta do praw nieodzownych się do stosunków krajowych, miejscowych, powtóre, że jest już wielka liczba wydziałów, i zajętych mnogimi prawami, nie należy zatem zwiększać jeszcze tej liczby, jeśli nie ma niezbędnej potrzeby.

Co do ustaw pod 3. 4. wydział proponuje wyznaczyć dwie stałe komisye i przekazać do jednej z nich wszystkie przedstawienia i wnioski odnoszące się do spraw naukowych i oświecenia, do drugiej wszystkie przedstawienia i wnioski ściągające się do spraw i stosunków rozmaitych wyznań. Do tych dwóch komisyi należałoby także odesłać projekta 3. i 4. wniosku.

Wydział przechylił się do tego zdania zważywszy korzyści, połączonych w ogóle z wyznaczeniem komisyi stałych fachowych. Tem bardziej, że wydziały złożone w sposób według projektu wnioskodawcy, nie mogą załatwić rzeczy przedkładając jeden projekt ustawy, lecz wykazuje się konieczność przedstawić więcej projektów. W tym względzie wspomnieć tu należy, że już na posiedzeniu dn. 11. maja b. r. przyrzeczono wnieść projekt rządowy względem międzynarodowego stosunku kościołów akatolickiego i katolickiego, względem prawnych małżeństw mieszanych, wychowania dzieci i przejścia z jednego wyznania na inne. Rozbiór tych projektów stanowi główną część zadania komisyi.

Co do składu obudwu komisyi proponuje wydział, ażeby do każdej z nich cała izba wybrała po 12 członków. Wybór oddziałów przez oddziały jest wtedy tylko stosowny, jeśli idzie o wydziały, które mają oceniać specjalne przedmioty. Wybory takie przedsiębrane przez całą izbę, wymagałyby wiele czasu już dlatego samego, że często się ponawiają. Ale jeśli idzie o stałe wydziały, potrzeba mieć wzgląd na najwłaściwszych do tego właśnie wydziału członków całej izby, co wtedy tylko nastąpić może, jeśli wybiera cała izba. Rozumie się samo przez się, że tu nie idzie już o stratę czasu, kiedy wybór taki obowiązuje na cały przeciąg sesyi.

Dalej co do liczby członków, sądził wydział, że powinna być istotnie większa niż liczba członków zwykłego wydziału, ale że nie może przechodzić 12stu, a to dlatego, iż wszędzie, gdzie idzie o ocenienie pewnych pytań wymagających specjalnej znajomości rzeczy, czy to w zawodzie umiejętności, czy też stosunków narodowych lub krajowych, powinien wydział powoływać do grona swego członków posiadających specjalną znajomość rzeczy.

Dla tego stawia wydział następujące wnioski:

1. Ma być wybrany przez oddziały wydział z 9ciu członków, który zajmie się ułożeniem ustawy do uregulowania prawa stowarzyszeń i zgromadzeń, tudzież ustawy względem obrony wolności osób, nietykalności mieszkań i tajemnicy listowej.

2. Z wyboru całej izby wyjść ma stały wydział z 12stu członków, któremu poruczone będą do załatwienia wszystkie propozycye i wnioski względem naukowości i nauczania. Tem wydział zajmie się także ułożeniem ustawy względem zabezpieczenia wolności nauki i nauczania.

3. Z wyboru całej izby wyjść ma stały wydział z 12stu członków, któremu poruczone będą do załatwienia wszystkie propozycye

i wnioski w sprawie wyznań. Ten wydział zajmie się także ułożeniem ustawy względem uregulowania praw i stanowiska różnych korporacji religijnych tak w obec państwa, jako też względem siebie i w stosunkach cywilnych.

Wiedeń, 15. czerwca 1861.

Pilledorf, prezydujący. Dr. Herbst sprawozdawca.

Sprawozdawca sądzi, że wnioski te same się usprawiedliwiają i dodaje tylko niektóre uwagi co do kwestyi kompetencyi. W tej sprawie niepowątpiewał żaden członek wydziału o kompetencyi, gdyż wnioski te są tylko naturalną wynikłością swobod obywatelskich, które muszą być jednakowe we wszystkich prowincjach. Nadto przemawiają w tym względzie ustawy konstytucyjne jak najwyraźniej za kompetencją izby, i tylko niedowierzenie samej konstytucyi mogłoby zrodzić podobne zarzuty. Ścisłsza rada państwa jest zupełnie kompetentną w tym względzie i nikt nie zechce utrzymywać, że sprawa ta należy do pełnej rady państwa lub też do sejmów krajowych. Przeciw temu przemawia osnowa istniejących rozporządzeń. A nawet i dlatego potrzeba uznać kompetencję ścisłszej rady państwa, ponieważ ta sprawa jest spólną wszystkim krajom nienależącym do korony węgierskiej.

Prezydent otwiera jeneralną debatę.

(D. n.)

(Sejm węgierski.)

Izba wyższa sejm węgierski miała dn. 15. b. m. czwarte od miesiąca kwietnia posiedzenie. Godne uwagi są pisma patriarchy Rajacyca i biskupa Kengyelacza, w których uniewniają nieobecność swą na sejmie:

List patriarchy Rajacyca jest następujący:

Excelencyo, dostojny hrabio! Pismem Jego Mości Cesarza, Króla i Wojewody serbskiego datowanym dnia 14. lutego 1861 r. wezwany byłem na sejm węgierski, zwołany na dzień 2. kwietnia. Nie mogłem przybyć na czas oznaczony, iż właśnie dn. 2. kwietnia powołany najwyższym reskryptem Jego ces. Mości zagajony był kongres serbski i trwał do dnia 21. tegoż miesiąca. Dnia 16. kwietnia b. r. zaszczycił mię Wasza Excelencya szanownem swem wezwaniem, z dodatkiem, abym przybył do sejm na dzień 5. maja b. r. lub w razie przeciwnym wykazał powody, dla których nie mogłem usłuchać wezwania.

Wiadomo Waszej Excelencyi, że artykułem X. z roku 1792 przyrzeczono było arcybiskupom i biskupom prawowiernego wschodniego kościoła, że nastąpi uchwała tak pod względem ich zasiadania jak i głosu na sejmie węgierskim. Uplętyło już 69 lat od tego czasu, sejm węgierski zbierał się wielokrotnie, moi poprzednicy, ja i biskupi zasiadaliśmy na sejmach, kilka razy wnoszono abyśmy zajmowali miejsce odpowiednie do godności naszej w rzędzie prałatów kościoła, przedstawienia nasze dotychczas były jednak daremne i z ubliżeniem godności naszej, narodu i kościoła, z którego ręk Królowie węgierscy za czasów Gejzy I. otrzymali koronę swoją, przeznaczono nam miejsce po za ławami magnatów węgierskich.

Jego c. k. Wysokość ś. p. Palatyn Arcyksiążę Józef uznał niestosowność takiego z nami postępowania i rozporządził za porozumieniem się z arcybiskupami prawowiernego kościoła wschodniego, aby dla nas po za ławami dostojników kościoła, i stanów wyższych postawiono na uboczu jak by dla chorych zapowietrzonych, stół osobny. Przy tym stole zasiadałem ja z moimi biskupami na sejmach od roku 1843.

Zmienił się duch czasu. Prawda i słusność zwyciężyły na sejmie dzisiejszym. Ja i moi biskupi, którzy reprezentujemy w sprawach kościelnych trzymilionowy naród, zyczymy sobie mieć należne nam miejsce i głos na sejmie węgierskim. Kongres serbski powziął w tym względzie załączoną tu uchwałę, którą przesyłam W. Excel. z najgorętszą i unizoną prośbą, abyś wyjednał wysokim wpływem swoim, ażeby sejm zatwierdził tę od lat 69 w zawieszeniu będącą sprawę, i rzecz uchwałą zatwierdził.

Wasza Excel. raczysz uznać, że najwyższy reprezentant prawowiernego wschodniego kościoła nie może brać udziału w sejmie, w którym nie ma przynależnego sobie miejsca ni głosu. Jeżeli to słuszne moje i moich biskupów życzenie spełnionem będzie, poczytam się za szczęśliwego, jeżeli stan obecny schorzałego mego zdrowia dozwoli, wziąć udział w tym wysokim sejmie, który obraduje nad pomyślnością, postępem i szczęściem królestwa węgierskiego.

Korzystam zarazem z tej pomyślnej dla mnie okoliczności, aby wyrazić Waszej Excelencyi moje najgłębsze uszanowanie, z którym jestem Waszej Excelencyi unizonym sługą

Józef Rajacyc, Patriarcha.

Karłowce, dnia 18. kwietnia 1861.

Pismo biskupa Kengyelacza, odczytane w sejmie węgierskim jest następującej osnowy:

Excelencyo, Jaśnie Wielmożny Panie!

Na zaproszenie przystane mi pod dniem 16. kwietnia mam zaszczyt odpowiedzieć, że nie mogę zasiadać na sejmie węgierskim iż nie ma w nim potąd wyznaczonego stosownego miejsca dla biskupów mego obrządku dopóki nie będzie na zasadzie równości wyznaczone w sejmie odpowiednie miejsce dla biskupów i arcybiskupów prawowiernego, wschodniego kościoła, i w ten sposób położony koniec publicznemu ponizeniu dostojników tego kościoła. Zaczem upraszam Waszą Exc. uwolnić mię z wyz wymienionych przyczyn od udziału, i przyjąć wyrazy wysokiego poważania z którym jestem Waszej Exc. unizonym sługą Emilian Kengyelacz.

Z Werszecu dnia 17. (29.) kwietnia 1861.

W końcu posiedzenia złożył hr. Bela Keglewich, sekretarz izby deputowanych, na stole prezydyalnym adres przyjęty w izbie. Po odczytaniu tego adresu oświadczył prezes, że dyskusya nad nim rozpocznie się dnia 17. b. m. *Lloyd peszteński* czyni uwagę, że sądząc z liczby zapisanych już do głosu mówców dyskusya nie skończy się w dniu jednym, ani we dwóch.

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Telegraf podmorski. — Próby dział Armstronga. — Glód między wyrobnikami.)

Londyn, 16. czerwca. *Times* donosi, że w poniedziałek odbędzie się u lorda Derby posiedzenie konserwatystów. Margrabia d'Azeglio na wiadomość o śmierci Cavoura jeździł do Paryża i Turynu, teraz wrócił i pozostaje na swoim tutejszem stanowisku.

— Wszystkie przez pojedynczych członków parlamentowych uczynione propozycje odrzucono.

— Podwodna lina takzwanej Submarine Telegraph Compagnie, która łączy angielskie wybrzeże, z Emden i co przed kilku tygodniami ucierpiała, jest już naprawiona i komunikacya telegraficzna odbywa się jak przedtem.

— Przed kilku dniami robiono w Shoeburgness próby z ciężkimi działami Armstronga, ażeby się przekonać o sile oporu baterji żelaznych. Baterje tego rodzaju zbudowane z 10 cali grubych płyt żelaznych uważano dotychczas, za takie, których zwyczajnie działa zniszczyć nie mogą. Ale już za pierwszym strzałem z działa Armstronga, który cisnął kulę ważącą 126 funtów, rozpadła się w trzaski dziesięć calowa płyta żelazna na odległość 1800 stóp. Drugi strzał 110 funtowego działa Armstronga zniszczył drugą część baterji żelaznej, a tem samem pokazało się, że ten rodzaj baterji nie wytrzyma pocisku dział Armstronga.

— Tkacze materji jedwabnych w Spitalsfields cierpią w tym roku wielki niedostatek. W jedynastu powiatach londyńskich objętych zwykle pod nazwą Spitalsfields, nie mają przeszło 3000 warsztatów tkackich żadnej roboty, przezco liczne familie pozbawione są wszelkiego zarobku i prawie giną z głodu. W sobotę przeciągały procesyja po ulicach Ostlondon z puszkami w rękę i z napisem na piersiach: „Prosimy, wesprzyjcie biednych zgłodniałych tkaczy w Spitalsfields.“

(Rozprawy parlamentu z dnia 13. czerwca.)

Na posiedzeniu izby niższej z dnia 13. b. m. sir J. Ferguson pyta powtórnie lorda J. Russell, czy prawda, że w Konstantynopolu postanowiono Maronitę wybrać na gubernatora Libanu, i że on nie będzie zależał od gubernatora Syrii lecz bezpośrednio od Porty. Pyta także czy reprezentant angielski dał swoje przyzwolenie na tę uchwałę.

Lord J. Russell: Zgodzono się istotnie, że gubernatorem Libanu powinien być chrześcianin, lecz nie udecydowano dokładnie czy ma być rodem z Libanu czy nie. Wszyscy członkowie komisji syryjskiej z wyjątkiem reprezentanta francuskiego byli wprawdzie tego zdania, że gubernator nie powinien być krajowcem, gdy jednak reprezentanci różnych mocarstw w Konstantynopolu rozbierali jeszcze raz tę kwestyę, pokazało się, że kaźden inną instrukcyę otrzymał od swego rządu. Na wniosek więc posła pruskiego w Konstantynopolu postanowiono mianować gubernatorem Libanu chrześcianina, lecz nie określono bliżej, czy ten powinien być krajowcem. Przystał na to także poseł Jej królewskiej Mości. Ja sądzę, że chrześciański gubernator będzie podlegał Baszy Sydońskiemu, lecz dokładnej nie mogę dać odpowiedzi, ponieważ nie nadesłano mi jeszcze szczegółów protokołu.

Mr. Crawford pyta czy jest w tem nieco prawdy, że Król Włoski pojedzie nad granicę francuską do Tulo, aby zasięgnąć rady Cesarza Francuzów; lord John Russell odpowiada, że nie otrzymał żadnej o tem wiadomości.

Izba przechodzi do bilu wschodnio-indyjskiego. — Bil wschodnio-indyjski względem pożyczki, przyjęty. Sir C. Wood zbija zarzuty pana Willoughby, który twierdził, że te cztery miliony podniosą dług indyjski do stu milionów, i dowodzi, że ta nowa pożyczka nie ma żadnego związku z powszechnymi finansami Indji.

Francya.

(Nowiny dworu. — Cesarz do Vichy. — Podróż księcia Napoleona. — Poseł francuski z Persji w powrocie. — Doniesienia z Chin, z Kocinchiny, z Maroku.)

Paryż, 16. czerwca. Wczoraj pod prezydencją Cesarza odbyła się w Fontainebleau nadzwyczajna narada ministeryalna. Do dworu w Fontainebleau nikogo nie zapraszają w sposób ceremonialny. Obecni tam byli: książę i księżna Metternich, książę i księżna Reuss, hrabia i hrabina Pourtales, hrabia i hrabina Persigny. Cesarz ma odjechać do Vichy 1. lipca.

— Urzędowa *Patrie* pisze: „przytoczyliśmy powody dla których rząd wszedł w układy względem uznania królestwa włoskiego. Wspomnieliśmy już, że Francya na korzyść miasta Rzymu i całego dziedzictwa Piotra Ś. poczyni najformalniejsze zastrzeżenia. Francya zawsze wspierać będzie Ojca Ś. swoją opieką, ponieważ tego zapomnieć nie może, że konstytucya jej rządu opiera się na zasadach z r. 1789, że przeto jest pierwszą z katolickich narodów.

— Muncypalna rada w Vichy wotowała nieograniczony kredyt na uroczystości przyjęcia Cesarza. Prócz ośmnastu ludzi z gwardyi stu będzie odprowadzać Cesarza do Vichy batalion gwardyi grenadyerów i rozłoży się tam pod namiotami. Jak słyhać, stanie

w tym samym czasie, co Cesarz, także Królowa Krystyna u wód kąpielowych. Tak samo przybędzie tam marszałek Canrobert. — I margrabia Lavalette przyjedzie do Vichy, następnie książe Grammont i inne znakomitości dyplomatyczne.

— Książe i księżna Napoleon bawili, według ostatnich wiadomości w Tunecie, byli dnia 17. b. m. spodziewani w Algierze. Dnia 9. zrana bawili w Ajaccio. Zwiedzali dom, gdzie się Napoleon I. rodził, tudzież grób w kaplicy cesarskiej. Około trzeciej godziny z południa odплыли ku zatoce San Bonifacio, którą książe chciał opatrzyć w pobliżu. Ztąd ruszyli w dalszą podróż do Tunetu i wybrzeży algierskich.

— Baron Pichon, francuski poseł w Persyi, według depechy z nad wybrzeży czarnego morza, przybył z swą rodziną do Erzerum. Udaje się za urlopem do Francji.

— Według ostatnich wiadomości z Chin zrobili rokowanie znaczne postępy. Licząc około 200.000 żołnierzy, byli już tylko na 32 kilometrów od Pekinu oddaleni. I w Tataryi, tej samej prowincyi, dokąd się schronił Cesarz, miało wybuchnąć powstanie.

— Według ostatnich wiadomości, które *Presse* otrzymała z Kochinchiny, uczynił wicekról Kambodży Francji propozycję zawrzeć stanowczy traktat.

— *Presse* donosi następnie, że Cesarz Marokański odniósł pierwsze zwycięstwo nad szczepami, które na korzyść Muley-Solejmana bunt podniosły.

— Względem traktatu handlowego mającego się zawrzeć ze Związkiem celnym donosi *Pays*, że są najlepsze widoki do zawarcia.

(Rozprawy w ciele prawodawczem.)

W ciele prawodawczem podczas dyskusji nad budżetem marynarki, który obliczono na 149,337.819 fr. przemówił najprzód hr. de la Tour. Anglia poczyniła niezmiernie usiłowania aby podnieść swoje siły wojenne morskie. Wydała ona miliard na wzmocnienie swoich wybrzeży, podwoiła liczbę okrętów liniowych, potroiła liczbę majtków. Anglia posiada 120.000 żeglarzy, jej budżet floty wynosi 390 milionów, 150.000 ochotników stoi w pogotowiu na obronę brzegów. Francya musi ilość zastąpić doskonałością, lecz co do służby okrętowej, marynarka francuska nie wyrównywa angielskiej. Kolej marynarki najświetniejsza jest w Anglii, tam też ciśnie się wszystko co najlepsze. Anglia ma 42 admirałów, Francya 2, Anglia ma 48 wiceadmirałów, Francya 12, Anglia ma 103 kontradmirałów, Francya 24. Angielscy kapitanowie fregat mają dwa razy więcej sposobności jak francuscy posunąć się na wyższe stopnie; nadto ustanowienie zawiadowców okrętowych (masters) niezmiernie ułatwia służbę oficerom. Awans przy flocie francuskiej jest tak trudny, że połowa najlepszych poruczników okrętów liniowych, podaje się na kapitanów łodzi przewozowych. Anglia ma w rezerwie 2000 oficerów marynarki, Francya nie ma żadnych. W czasie wojny krymskiej było pięciu oficerów na okręcie mających 1100 załogi, na wielkich zaś okrętach przewozowych, było ich tylko trzech. — Francuskim urzędnikom administracji morskiej, idzie jeszcze gorzej; ich pensje i stanowisko są o wiele niższe jak przy administracji armii. Przytem nieuzytecznej pisaniny co niemiara. — Lista marynarzy obejmuje tylko 62.000, chociaż w to liczą się wszyscy żeglarze i rybacy, jakoteż rzemieślnicy potrzebni na morzu od 20 do 40 lat. Cała francuska flota ma załogi 60.000. — Mowca radzi kształcić rekrutów na żeglarzy, aby flota miała liczniejszą rezerwę. Teraz rezerwa we Francji wynosi 2000, a w Anglii 300.000 ludzi. Przyczyniwszy co rok do budżetu 17 milionów na powiększenie floty, mogłaby Francya mieć w r. 1872, 90 pancernych okrętów wojennych. — Komisarz rządowy oświadczył, że zużycie floty wynosi w przecieciu $\frac{1}{20}$, dnia 1. stycznia 1857 flota parowa składała się z 192 statków z 2847 dział. Siła jej zaś wynosiła 49.121 koni. W dniu 1. stycznia 1861 liczyła 291 statków z 5119 dział, a siła jej wynosiła 71.057 koni. Właściwa flota czynna składa się z 35 okrętów liniowych, jednej pancernej fregaty, 17 zwykłych fregat śrubowych, 7 korwet, i 28 awizo. Na początku bieżącego roku zaczęto 10 flot pancernych, z których sześć będą ukończone jeszcze w tym roku. Powstał jeszcze zajmujący spór względem położenia oficerów morskich i lądowych. — Budżet normalny obliczono na 152 statków zbrojnych z 26 tysiącami ludzi; w tej chwili pełni służbę 252 okrętów i 33.000 ludzi. Budżet marynarki przyjęto.

Włochy.

(Wojskowa organizacja. — Konfiskowany dziennik. — Czynności w izbach. — Wojska do Włoch południowych. — Minister republiki Honduras. — Wiadomości bieżące.)

Sardynia. Rządowa *Gazeta turyńska* zawiera z 9. b. m. dekret, którym dotychczasowe korpusy armii zostają zwinięte. Czynne wojsko będzie się składać jak dotychczas z 17 dywizji i jednej dywizji kawalerii rezerwowej; pułki lansierów, chevaux-légerów i huzarów zostają podzielone na mieszane brygady. Terytorjum państwa będzie podzielone na sześć wielkich departamentów wojskowych (Turyń, Medyolan, Parma, Bononia, Florencia, Neapol), z których każdy rozpada się znowu na wyznaczoną liczbę wojskowych dywizji terytorjalnych, poddywizji i powiaty. Dla wysp Sycylii i Sardynii będzie terażniejszy podział wojskowy zatrzymany.

Komisja egzaminacyjna potwierdziła temi dniami znowu 160 oficerów wojska południowego, którzy do dywizji Bixio należą.

— *Unita italiana* została skonfiskowana za artykuł Mazziniego, który mówi o domniemanem odstąpieniu wyspy Sardynii do Francji, a za podburzanie do karygodnych zamachów, wytoczono jej proces. Tak donosi *Italia*.

— Do *Oester. Bl.* telegrafują z Turynu pod d. 16. czerwca: Nigra przeznaczony na posła przy dworze francuskim. Jenerał Brignole mianowany ministrem wojny w miejsce della Roveri. — Dnia 14. b. m. większość izby deputowanych zgromadziła się, aby oznaczyć, co naglącego parlament musi jeszcze przed ferjami zatwierdzić, i postanowiono nie rozjeżdżać się, póki nie nastąpi głosowanie nad ustawami co do zjednoczenia długów państwa, co do pożyczki, co do nowych projektów dla kolei żelaznych, i jeszcze kilku innych wniosków drugiego rządu.

— Wielki oddział pierwszego pułku brygady Ré i wojska innych korpusów odплыły dnia 14. b. m. z Genuy do południowych Włoch.

Państwo kościelne. Republika Honduras utrzymuje tu obecnie pełnomocnego ministra pana Gutierrez; dawniej nie utrzymywała żadnego. Hiszpański poseł Miraflores odjechał na nieoznaczony czas do Madrytu i podobno nie powróci. Tymczasowie jest teraz pan Gherardo de Suza internuncyuszem. — Książe Fiano, zięć księcia Piombino, poszedł na wygnanie za udział w tajemnej i jawnej przeciw rządowi nieustannie knowanej agitacji. Dnia 9go czerwca opuścił miasto i kraj.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Doniesienia z Polski.)

Warszawa. 18. czerwca. Dzisiejsza *Gazeta warszawska* ogłasza cesarskie rozporządzenie względem organizacji rady stanu Królestwa Polskiego. (Osnowę tego rozporządzenia podamy w następnych numerach gazety naszej.)

Księstwa Naddunajskie.

(Program nowego ministeryum.)

Nowe ministeryum w Bukareszcie przedłożyło izbie na jej posiedzeniu d. 4. b. m. następujący program:

W nadziei przeprowadzenia unii, której naród Rumunów za pośrednictwem obydwu izb wielokrotnie wyraził życzenie, Jego książęca Mość polecił nam administrację kraju. Program nowego ministeryum jest bardzo ograniczony.

Jako ministeryum przejścia, bierze na siebie zobowiązanie administrować kraj na drodze prawnej, i dopomóc mu przebyć bez narażenia porę dzielącą nas od wielkiej chwili, w której unia ogłoszona zostanie. Jako ministeryum konstytucyjne, będzie odpowiedzialne za rządy Jego książęcej Wysokości.

Pełne zaufania w patriotyzm i mądrość wysokiego ciała prawodawczego, jako też w zdrowy rozsądek całego narodu, spodziewa się nowe ministeryum, że założenie czynności jego przy pomocy izb nie będzie nad siły. Pokąd ściśle trzymać się ustaw będziemy, nie obawiamy się, byśmy mogli być pozbawieni patriotycznego współdziałania izb.

Dnia 24. maja. Stefan Goleseo. Gr. Argyropulo. V. Malinesco. C. Valcesco. D. Baliutincano. E. Tanecesco.

Turcyja.

(Organizacja Libanu. — Sprzeczne doniesienia z Syrii.)

Konstantynopol. 14. czerwca. Biuro Reutersa donosi, że z uchwały konferencji będzie miał Liban jeneralnego gubernatora, a każdy powiat złożony z sześciu gmin nadira i krajową policję obejmującą 1500 ludzi; Porta będzie pokrywać niedobór, a przewyżkę zabierać do kasy publicznej; rozporządzenie będzie za kilka dni ogłoszone.

— *Independance* donosi, że bardzo sprzeczne wiadomości nadchodzą z Syrii. Raz donoszą ztamtąd, że spokój zupełny panuje wszędzie, że pobór kontrybucji nałożonych na mieszkańców Damaszku dzieje się bez oporu, i że nie więcej jak 150 chrześcian oddaliło się z Libanu wraz z wojskiem francuskim. Według innych znów doniesień Druzowie napadli jeszcze przed odejściem Francuzów na dwie wsie chrześciańskie, i rozpoczęli walkę wyjątkową przeciw chrześcianom, którzy szukali ratunku w ucieczce ku brzegom morskim. Słychać także, że poseł francuski w Konstantynopolu p. de Lavalette zamysła opuścić Turcyję dn. 20. b. m. i udaje się jako poseł rządu francuskiego do Turynu.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń. 20. czerwca. *Gazeta wiedeńska* pisze: Nadzwyczajnie niepomyślne tutejsze stosunki powietrza w ciągu tegorocznej wiosny pogorszyły stan zdrowia Jej Mości Cesarzowej, i podług stanowczego oświadczenia profesora Skody może zaradzić temu tylko spieszny powrót do cieplejszej strefy. Za radą jego odjedzie też Najjaśniejsza Pani już na przyszłą sobotę z Wiednia do Karfu.

Peszt. 19. czerwca. (Izba wyższa). Hrabiowie Samuel Vass, Karol Zay, Szczepan Esterhazy, Leon Festetics, Jan Szechenyi, Karol Zichy, baronowie Władysław Wenkheim i Ludwik Vay, i nadzupan Ragali przemawiali w jednym duchu za adresem. — Na zapytanie prezydenta, czy niebyłoby stosownie zamknąć debatę, uchwalono dalszą dyskusję, która skończy się zapewne pojutrze.

Turyń. 19. czerwca. Dzisiejsza *Opinione* donosi: Przeciw uchwaleniu pożyczki nareadowej zapisało się już przeszło 20 mowców.

Medyolan. 19. czerwca. Dzisiejsza *Perseveranza* donosi z Turynu: Jenerał Dabormida, tknięty apoplexyą, jest w wielkiem

niebezpieczeństwie. Izba rozpocznie dziś obrady nad zjednoczeniem długów państwa; potem przyjdzie projekt ustawy względem uzbrojenia narodu.

Berlin, 19. czerwca. Od granicy polskiej donoszą z dnia dzisiejszego: Wczoraj ogłoszone zostały w Warszawie statuta przyszłej rady stanu. Wojsko ustąpiło z placów i ulic; resursę otworzono wczoraj, teatr ma być otwarty w sobotę.

Drezno, 19. czerwca. Na dzisiejszym posiedzeniu izby deputowanych toczyła się obrada nad reformą wyborczą. Uchwalono powiększyć izbę drugą o pięciu reprezentantów ze stanu handlowego.

Petersburg, bez daty. *Pszczola północna* donosi: Na Podolu były do końca maja buntury chłopskie w 141 wsiach z ludnością 71.000 dusz. Przyczyną zaburzeń było złe zrozumienie rozporządzeń. Spokojność jest już przywrócona.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 21. czerwca. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny: męc pszenicy (81 H) 5 zł. 54 c.; żyta (74 H) 4 zł. 6 c.; owsa (45 H) 1 zł. 87 c.; hreczki 3 zł. 22 c.; kartofli 1 zł. 63 c.; — cetnar siana 95 c., okłotów 83 c.; — sąg drzewa bukowego 13 zł., sosnowego 10 zł. 65 c. w. a.

Zestawienie przeciętnych cen zboża i innych artykułów, jakie były w drugiej połowie maja 1861 r. na targach w obwodzie sandeckim, rzeszowskim, brzeżańskim, stanisławowskim, kołomyjskim i czortkowskim.

	O b w ó d											
	Sącz		Rzeszów		Brzeżany		Stanisławów		Kołomyja		Czortków	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
Mec pszenicy . . .	6	13	6	10	5	4	77	4	46	3	97	
" żyta . . .	5	4	4	35	3	31	3	35	2	89	2	55
" jęczmienia . . .	3	88	3	47	2	39	2	44	2	1	86	
" owsa . . .	2	16	1	87	1	22	1	26	1	43	1	15
" hreczki . . .	5	36	3	14	2	71	2	84	2	58	2	7
" kukurudzy . . .	4	38	3	3	44	2	84	2	46	2	46	
" kartofli . . .	1	85	1	63	1	4	1	42	1	33	1	77
Cetnar siana . . .	1	52	1	10	1	19	1	12	1	2	1	27
" wełny . . .	46	13			41		47	50	35			
" nasienia konicza	39	75			31	50					46	
Sąg drzewa twardego	5	98	6	99	5	93	6	87	6	72	9	78
" " miękkiego	4	30	5	17	4	45	5	10	4		6	39
Funt mięsa wołowego	12	1/2		12	1/2		12	1/2		11	1/2	11
Mas okowity . . .	1	3		82		51		52		61		46

(Targ na bydło rzeźne w Wiedniu.)

Wiedeń, 17. czerwca. Spęd była na wczorajszym targu wynosił 1294 wołów z Węgier, 1241 z Galicji a 117 z kraju. Z tego zakupili rzeźnicy wiedeńscy 1697 sztuk, rzeźnicy z prowincji 903, a niesprzedanych odeszło na prowincję 52 sztuk. Waga szacunkowa wynosiła na sztukę 535 do 610 funtów. Cena przeciętna wypadła na sztukę 155 zł. do 186 zł. 50 c., a na cetnar 28 zł. do 31 zł. 50 c. w. a.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 21. czerwca.
Hotel europejski: PP. Raciborski Wac., z Makowa. — Gatkiewicz Mich., z Butysk. — Kozicki Alex., z Szczerokonic. — Lityński Józef, z Wierzbicy.

Dubiecko Zyg., z Pychowiec. — Bocheński Józef, z Głęboczka. — Pawlików Miecz., z Meliki. — Gerski Jan i Gafenko Wasyl, z Besarabii. — Chrystiani H.n., z Bratkowic. — Gregorowicz Tytus, z Medynia. — Skrzyński Kaw., z Krościenka.

Hotel Langa: Gutatta Rud., c. k. przelożony powiatowy, z Rawy. — Scharfenberg Jerzy Mayer, c. k. radca sądu krajowego, z Czerniowiec. — Boniecki Kaz., z Kornia. — Junga Wład., z Mościsk. — Junga Konst., z Zapolowy. — Tretter Miecz., z Dzwiniacza. — Pakisiak Ant., z Muryłowa.

Hotel angielski: Torosiewicz Michał, z Peltwy. — Torosiewicz Franc., z Holhocza.

Hotel krakowski: Zawadzki Józef, z Kruszelnicy.
Zajazd podolski: Nizyński Karol, z Stokłosowa. — Cywiński Łuc., z Dąbrowicy.

Do domu nr. 16 $\frac{1}{4}$: Hr. Potocki Alfred, c. k. szambelan i radca państwa, z Łańcuta.

Do domu zajezdno nr. 179 $\frac{3}{4}$: Herman Łuc., z Rzepniowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 21. czerwca.

PP. Majeranowski Mar., c. k. podporucznik, do Zameczka. — Starzyński Boj., do Derewni. — Turczyński Jul., do Sopotyna. — Bieliński Felix, do Olszanki. — Reindl Ant., c. k. kapitan pensyonowany, do Wolicy. — Wierchowowski Eit., do Plemian. — Raciborski Władysł., do Makowa. — Falkowski Mel., do Wytryłowa. — Pierzchała Ign., do Uszkowic. — Pragłowski Alex., do Komorowic. — Juriewicz Michał, do Wolicy. — Rafałowicz Teodor.

Spoztrzeżenia meteorologiczne we Lwowie. Dnia 20. czerwca 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reauna.	Stopień ciepła według Reauna	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god zrana	328.17	+ 15.1	70.9	zachodni	sl. pochmurno
2 god. po poł.	328.00	+ 21.4	41.8	póln.-zach.	" "
10.god. wiecz.	327.88	+ 16.9	64.7	zachodni	" "

T E A T E R.

Dziś opera niemiecka: „Niema z Portici.“

Jutro na scenie polskie: „Kabalarka,“ dramat w 5 aktach z francuskiego.

Kurs lwowski.

	Dnia 21. czerwca		gotówka		towarem	
	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	6	45	6	53		
Dukat cesarski	6	47	6	55		
Półimperyal zł. rosyjski	11	15	11	30		
Rubel srebrny rosyjski	2	15	2	17		
Talar pruski	2	7	2	11		
Polski kurant i pięciozłotówka	—	—	—	—		
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	81	40	82	—		
" " m. k. za 100 zł.	85	50	86	—		
Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	149	—	151	—		
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	67	—	67	80		
5% Pożyczka narodowa	79	90	80	70		

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 21. czerwca.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 80.70. Metaliki po 5% za 100 zł. 68 75; po 4 $\frac{1}{2}$ % za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —. Galicji —; Bukowiny —; Akcyje Banku narodowego sztuka 763.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 177.70; niższo-austr. towarzystwa eskontowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 137.—. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.55, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 136.75.

KRONIKA.

(Wiadomości lokalne.) Pewien izraelita udając, że ma kupców na towary, zabierał kilkakrotnie u tutejszych, kupców Mendla T. i Lejby K. rozmaite towary, które chłopak sklepowy nosił za nim zawsze do pewnego domu, gdzie on zostawiwszy chłopca za drzwiami odeinał od każdej sztuki po kilka łokci i oddawał potem chłopcu z odpowiedzią, że pani nic nie kupiła. Kupcy nie dostrzegli ubytku, i przemysłny oszust prowadził długi czas to rzemiosło, aż przypadkowe zdarzenie naprowadziło na ślady jego. Jest to były komisarz handlowy Abraham N. Władza bezpieczeństwa oddała go sądowi krajowemu.

Sierżantowi Piotrowi Z. w e. k. pułku piechoty hrabi Nugent skradziono 13. b. m. srebrny zegarek cylindrowy. Złodziejkę Helenę Ch., która zastawiła zegarek w szynku nr. 58 $\frac{3}{4}$, pojmą władza bezpieczeństwa.

Kapelmistrzowi Karolowi Ch. w e. k. pułku huzarów Wielkiego księcia Mikołaja zginął hanowerski medal zastugi. Pokazało się, że skradł go i zastawił Ferdynand U., szeregowiec z tego samego pułku. Władza bezpieczeństwa wysłała ten medal u szynkarza Barucha R., u którego zastawiony był za 1 zł. 60 c. w. a.

U hrabiny Henryki D. w domu nr. 575 $\frac{1}{4}$ skradziono w nocy na 12go b. m. z komory znaczną liczbę surdatów liberyjnych i inne rzeczy. Sprawcę kradzieży Tomasza F. pojmą władza bezpieczeństwa razem z rzeczami jeszcze tej samej nocy.

Dnia 11. b. m. wrzuciła dziewczka Katarzyna R. swoje nowonarodzone nieślubne dziecko do pieca piekarskiego, gdzie znalazł je nazajutrz spalone prawie na węgiel.

(Projekt nowego telegrafu.) Ponieważ dla nadzwyczajnej głębokości morza między Kandyą a wybrzeżem egipskim nie powiodły się kilkakrotnie już próby założenia telegrafu między Anglią i Egiptem, powzięli teraz Anglicy myśl założyć drut telegraficzny między Maltą i Trypolidą, z kąd pociągnięto by dalej linię telegraficzną na Bengazi wzdłuż wybrzeża do Alexandrii. Jeżeli zamiar ten się powiedzie, będzie już zabezpieczoną komunikacja telegraficzna z Indją.

(Ludność Anglii.) Rząd angielski przedłożył parlamentowi krótki przegląd ostatniego obliczenia ludności. Chociaż on jako jeszcze nie zrewidowany, nie może być dokładnym, zawiera przecież niektóre ciekawe szczegóły, i te udzielamy: Liczba mieszkańców Anglii wynosi teraz 29,061,725 głów (więcej o 2,134,116 jak przed 10 laty); pomiędzy temi jest: 9,758,852 pici męskiej, (o 977,627 więcej) i 10,302,873 pici żeńskiej (więcej o 1 milion 156,451.) Ludność ta zamieszkuje 3 miliony 745,463 domów (więcej o 467,424), próżnych domów jest 182,325 (więcej o 28,831), z tych 27,589 nie skończonych (więcej o 1009). Wzrost ludności większy był jak w każdym innym dziesiątku tego stulecia. To samo co do wychodźstwa. 2,249,355 wychodźców opuściło w 10 ostatnich latach porty zjednoczonego królestwa, (pomiędzy tymi 194,532 cudzoziemców, 640,210 Anglików, 183,627 Szkotów, i 1,230,986 Irlandów).